

## SAŽETAK PRESUDE

### GARIB PROTIV NIZOZEMSKJE OD 6. STUDENOG 2017. GODINE ZAHTJEV BR. 43494/09

*Ograničenje stanovanja u roterdamskoj četvrti nije  
dovelo do povrede prava na slobodu izbora boravišta*

#### ČINJENICE

Podnositeljica zahtjeva majka je dvoje djece, a jedini izvor prihoda joj je naknada za nezaposlene. Tijekom 2005. godine, podnositeljica se preselila u Rotterdam iznajmivši stan u četvrti Tarwewijk koja se nalazi u roterdamskoj metropolskoj zoni, unutar koje dotad nikada nije stanovala. Nakon nekog vremena, vlasnik stana zatražio je od podnositeljice da iseli jer je namjeravao preurediti stan za vlastite potrebe. U zamjenu joj je ponudio sklapanje ugovora o najmu za drugi stan u istoj četvrti, na što je podnositeljica pristala jer je taj stan bio veći i prikladniji za njezino dvoje djece.

U međuvremenu je sukladno Zakonu o mjerama ograničenja međugradskih odnosa, u četvrti Tarwewijk ograničeno naseljavanje zbog visoke stope nezaposlenosti. Naime, naseliti su se mogle isključivo one osobe koje su imale dozvolu za stanovanje, koju je tijekom svibnja 2007. godine zatražila i podnositeljica. Njezin zahtjev je odbijen uz obrazloženje da podnositeljica prije nego što se nastanila u Tarwewijku, nije minimalno šest godina živjela u roterdamskoj metropolskoj zoni. Osim toga, podnositeljica nije udovoljavala prihodovnom uvjetu budući da nije ostvarivala prihod od rada koji bi joj usprkos maloprije navedenom kriteriju (o godinama stanovanja) omogućavao da živi u četvrti Tarwewijk.

Podnositeljica je protiv navedene odluke podnijela prigovor koji je odbijen. Potom je podnijela žalbu koju je odbio Regionalni sud uz obrazloženje da mjerodavni Zakon predviđa ograničenje stambenih prava. Cilj takvih ograničenja bio je spriječiti prenapučenost određenih gradskih četvrti u kojima su pretežito živjele osobe lošijeg imovinskog stanja te omogućiti ravnomjerno naseljavanje s obzirom na ekonomski status. Podnositeljica je zatim podnijela žalbu Državnom vijeću koja je odbijena. U rujnu 2010. godine, podnositeljica se preselila u općinu Vlaardingen na jugu Nizozemske gdje trenutno živi.

#### PRIGOVORI

Podnositeljica je prigovarala kako je primjenom Zakona o mjerama ograničenja međugradskih odnosa i ostalog mjerodavnog zakonodavstva, došlo do povrede prava na slobodu izbora boravišta zajamčenu čl. 2. Protokola 4. Konvencije. U presudi<sup>1</sup> vijeća od 23. veljače 2016. godine Europski sud je utvrdio da nije došlo do povrede podnositeljičinog prava

---

<sup>1</sup> Sažetak presude objavljen je u Pregledu prakse Europskog suda za ljudska prava – siječanj – ožujak 2016.

na slobodu izbora boravišta. Na zahtjev podnositeljice, predmet je podnesen velikom vijeću na razmatranje.

## **OCJENA SUDA**

Veliko vijeće potvrdilo je utvrđenje vijeća da je u slučaju podnositeljice zahtjeva postojalo „ograničenje“ slobode izbora boravišta. Naime, podnositeljica je nizozemska državljanka koja zakonito prebiva na teritoriju Nizozemske, a odbijena joj je dozvola za stanovanje u stanu koji je odabrala za život sebe i svoje obitelji.

Sud je stoga ocjenjivao je li ovo ograničenje bilo u skladu sa stavkom 4. članak 2. Protokola br. 4 uz Konvenciju kojim se dozvoljava takvo ograničenje na određenim područjima i koje je opravdano javnim interesom.

Utvrдио je da je ograničenje bilo utemeljeno na zakonu koji je bio dostupan podnositeljici, koja je mogla predvidjeti posljedice njegove primjene. Taj zakon bio je nesumnjivo u „javnom interesu“ jer mu je cilj bio suzbijanje osiromašenja gradskih jezgri i povećanje kvalitete života.

Ocjenjujući jesu li sredstva za postizanje tog cilja bila proporcionalna, Sud je utvrдио da na temelju spornog zakona nitko nije prisiljen napustiti svoje boravište, niti je itko ostao bez boravišta. Zakon se nije odnosio na osobe koje su stanovale u roterdamskoj metropolskoj zoni dulje od šest godina, neovisno o tome kakva su im bila primanja, već utječe samo na relativno nove stanovnike.

Sud je primijetio da je zakonodavac uključio niz zaštitnih mjera u ovaj akt. Primjerice, nadležna tijela morala su osigurati dovoljan broj raspoloživih stambenih jedinica za one koji ne ispunjavaju uvjete za dobivanje dozvole za stanovanje. Ukoliko to ne osiguraju, odluka o proglašenju zone stavlja se izvan snage. Ujedno, takva odluka bila je ograničena prostorno i vremenski, a mogla je trajati najduže četiri godine u komadu. Nadležni ministar bio je dužan svakih pet godina podnijeti izvješće o provedbi i učincima zakona. Štoviše, postojala je i mogućnost odstupanja od ispunjavanja uvjeta o šestogodišnjem stanovanju u zoni, ukoliko bi striktna primjena te odredbe bila previše tegotna za osobu na koju se odnosi. Konačno, postojala je mogućnost žalbe u upravnom postupku i sudskog nadzora na dvije razine nadležnosti. U takvim okolnostima, Sud je ocijenio da su nadležna tijela na odgovarajući način zaštitila prava i interese osoba u situaciji u kakvoj je bila podnositeljica zahtjeva.

Što se tiče same podnositeljice zahtjeva, Sud je ocijenio da njezin argument da ona ne predstavlja prijetnju javnom redu nije mogao biti odlučujući pri ocjeni postoji li javni interes da joj se ne izda dozvola za stanovanje. Također, nije odlučujuće niti to što je u vrijeme stupanja zakona na snagu već stanovala u navedenoj četvrti. Sud je ponovio kako države ugovornice imaju određenu slobodu procjene u pitanjima stambene politike.

Sud je nadalje primijetio da podnositeljica od 2010. godine stanuje u drugoj četvrti, u stanu koji joj je iznajmilo tijelo za socijalno stambeno zbrinjavanje, te da nije prigovorila da taj stan ne odgovara njezinim potrebama ili da su uvjeti stanovanja lošiji od stana u koji je namjeravala useliti u četvrti Tarwewijk. Štoviše, nakon što je ispunila uvjet od šest godina stanovanja u metropolskoj zoni, nije izrazila želju da se preseli natrag u Tarwewijk.

*Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud*

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.